

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de staatssecretaris van Financiën geen aansprakelijkheid erkent voor de schade die verzoeker heeft geleden als gevolg van de wijze waarop de Belastingdienst/Zuidwest de executoriale verkoop van de bedrijfsinventaris van VOF X heeft doen plaatsvinden.

Beoordeling

Algemeen

I. Bevindingen

1. Op 27 januari 2006 legde de Belastingdienst/Zuidwest (hierna de Belastingdienst) ter invordering van een belastingschuld van destijds € 3.084 executoriaal beslag op roerende zaken van de VOF X. Verzoeker, vennoot van VOF X, heeft na beslaglegging een taxatierapport van 21 juni 2004 van de bedrijfsinventaris van VOF X aan de Belastingdienst verstrekt. In dit rapport, dat werd opgemaakt ten behoeve van een verzekering tegen schade en een gevraagde financiering, werd de onderhandse verkoopwaarde van de inventaris vastgesteld op € 55.680 en de executie waarde op € 36.000 (beide exclusief omzetbelasting). Het rapport vermeldde dat de objecten niet op werking zijn getest en dat er bij de waardebepaling van uit is gegaan dat de objecten zich in werkende toestand bevonden.

Verzoeker verzocht de Belastingdienst om ook zijn privéschulden van € 2.883 te verrekenen met de verkoopopbrengst.

2. Executoriale verkoop van de bedrijfsinventaris van VOF X vond plaats op 16 maart 2006. De opbrengst was € 2.038,50.

3. Op 4 oktober 2006 stelde de gemachtigde van VOF X de Belastingdienst aansprakelijk voor geleden schade:

"...Voor zover cliënt kan nagaan zijn ook in de aanloop tot de executoriale verkoop op 16 maart 2006 de vereisten zoals onder meer neergelegd in de Leidraad Invordering niet in acht genomen. Met name de geldende termijnen zijn uwerzijds niet nageleefd. (...) Volgens cliënt is de advertentie omtrent de executieverkoop zelfs te laat geplaatst, hetgeen u zelf tegenover medevenoot, mevrouw N. hebt bevestigd.

Op 14 maart 2006 heeft mijn cliënt tezamen met u en uw collega uitgebreid de gang van zaken besproken en de gehele inventaris voorzien van kavelnummers. Uiteindelijk vond de verkoop op 16 maart 2006 plaats om 11.00 uur, waarbij cliënt om persoonlijke redenen niet aanwezig was. Om 14.00 uur werd cliënt echter gebeld door een kennis van hem die om 11.30 uur ter plekke was gearriveerd en tot zijn verbazing zag dat de verkoop reeds achter

de rug was. Hij kon op dat moment enkel nog een bod doen op spiegels uit de aerobic ruimte.

Het is mijn cliënt tot zijn niet geringe verbazing gebleken dat 50 tot 60 fitness apparaten met een executiewaarde van ca EUR 500,00 per stuk waren verkocht aan iemand uit Y voor bedragen gelegen tussen EUR 5,00 en EUR 10,00 per stuk! Nadat cliënt telefonisch contact met u opnam, deelde u hem mee dat de opbrengst EUR 2.000,00 bedroeg. (...)

U hebt (...) aangegeven dat u 'geen flauw benul' had van de waarde van de inventaris. Dit laatste, terwijl u reeds in een vroeg stadium de beschikking hebt gehad over het taxatierapport van bedoelde inventaris.

Ik constateer en stel vast dat u in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur hebt gehandeld. Het is u naar ik aanneem uit de jurisprudentie bekend, dat u niet zonder meer tot executie overgaat in het geval van een geringe belastingschuld waarvan in casu sprake is. De vereiste proportionaliteit is ver te zoeken. Er is bovendien sprake van een ernstige wanverhouding tussen de waarde van de spullen, de verkoopopbrengst en de geringe belastingschuld.

Zoals eerder gesteld, hebt u de inventaris voor zeer geringe bedragen doen verkopen terwijl u er genoegzaam mee bekend was dat deze inventaris een substantiële waarde vertegenwoordigt.

Door deze onrechtmatige handelwijze uwerzijds, hebben cliënten aanzienlijke schade geleden (...). Zij kampen bovendien met een restschuld jegens de belastingdienst en overige crediteuren simpelweg omdat de verkoopopbrengst niet toereikend was om de gehele belastingschuld te voldoen.

Namens cliënten stel ik u aansprakelijk voor de door hen geleden en nog te lijden schade als gevolg van uw onrechtmatige handelwijze.

4. De staatssecretaris van Financiën wees de aansprakelijkheid bij brief van 2 november 2007 af:

"...In uw brief stelt u dat er niet is voldaan aan de termijnen zoals genoemd in de Leidraad Invordering. Verder stelt u dat de verkoop reeds om 11.30 uur voorbij zou zijn. Voorts stelt u in uw brief dat er een wanverhouding bestaat tussen de waarde van de verkochte goederen en de verkoopopbrengst.

Op basis van de bovengenoemde punten zou het optreden van de Belastingdienst onrechtmatig zijn, zou de vereiste proportionaliteit in het geding zijn en zou er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur gehandeld zijn.

De Belastingdienst heeft mij laten weten dat er in januari 2006 executoriaal beslag is gelegd op de bedrijfsinventaris van uw cliënte wegens een openstaande belastingschuld van € 3.084,-. Dit beslag is op 30 januari 2006 betekend aan uw cliënte. Bij brief van 15 februari 2006 verzocht de heer N. de Belastingdienst bovendien om ook zijn privé-belastingsschulden ad € 2.883,- te verrekenen met de verkoopopbrengst. Op 16 maart 2006 is de bedrijfsinventaris vervolgens executoriaal verkocht. De verkoopopbrengst bedroeg € 2.038,50.

U stelt dat de Belastingdienst de in de Leidraad Invordering genoemde termijnen niet in acht zou hebben genomen. Aangezien u niet aangeeft op welke termijnen dan wel onderdelen van die leidraad u doelt, kan ik niet verder op uw stelling ingaan.

De betreffende belastingdeurwaarder heeft verklaard dat de verkoop zeker tot 13.00 á 13.30 uur heeft geduurd. Hierbij laat ik in het midden of de duur van de verkoop in enig verband staat met de (on)rechtmatigheid daarvan.

Uw stelling dat er een wanverhouding bestond tussen de waarde van de verkochte goederen en de verkoopopbrengst kan ik niet volgen. U baseert deze op de executiewaarde zoals genoemd in een taxatierapport uit juni 2004.

In maart 2006 kan deze executiewaarde in ieder geval niet meer als representatief worden beschouwd. De fitnessapparatuur in kwestie was twee jaar na dato niet meer courant. Ook is fitnessapparatuur tegenwoordig veelal voorzien van elektronica. De verkochte apparaten bleken hier niet of nauwelijks over te beschikken. Bovendien moest de apparatuur gedemonteerd worden voordat zij kon worden afgevoerd. Dit is tijdrovend en drukt daardoor de verkoopwaarde.

Daarnaast stelt u dat de executie gezien de hoogte van de belastingschuld disproportioneel is. Ik kan u in deze redenering niet volgen. Immers, uit de verkoopopbrengst kon de belastingschuld niet volledig worden gedekt. Overigens heeft uw cliënte voorafgaand aan de verkoop niet aangevoerd dat er sprake zou zijn van disproportionaliteit. Voor eventuele andere beginselen van behoorlijk bestuur die de Belastingdienst zou hebben geschonden, voert u geen gronden aan zodat ik daaraan verder geen aandacht besteed.

Gezien het vorenstaande stel ik vast dat de handelswijze van de Belastingdienst niet als onrechtmatig beschouwd kan worden.

Om deze reden wijs ik uw verzoek om aansprakelijkheid te erkennen af..."

5. Verzoeker wendde zich op 17 september 2008 tot de Nationale ombudsman. Verwezen wordt naar de klachtomschrijving onder KLACHT. Verzoeker voerde onder meer nog het volgende aan:

"Een enkel aanplakbiljet op de deur en een advertentie in het Brabants Nieuwsblad op de dag van de verkoop op 16 maart 2006, komen naar mijn mening echter absoluut niet overeen met de vereisten en de geldende termijnen volgens de Leidraad Invordering.

De relatief korte duur van de verkoop van 11.00 tot 11.30 en het leegruimen van het centrum al vanaf 13.00 staan wel degelijk in verband met de onrechtmatigheid van de verkoop; te meer omdat ikzelf twee dagen tevoren op 14 maart 2006 met (de betrokken medewerkers van de Belastingdienst; N.o.) uitgebreid de gang van zaken besproken had (...) Er zijn zelfs concrete verkoopprijzen genoemd van € 500 per stuk, maar zeker geen prijzen van € 5 of € 10 per stuk, zoals deze uiteindelijk bij de verkoop gerealiseerd zijn. Er is zelfs nog door mij en dhr. M (van de Belastingdienst; N.o.) besproken, dat bij onvoldoende opbrengst, de inventaris afgevoerd zou worden naar de Staatsdomeinen.

Het feit dat de Belastingdienst de wanverhouding tussen de waarde van de verkochte goederen en de verkoopopbrengst niet kan volgen, getuigt spijtig genoeg van weinig vakkennis. Het taxatierapport dateerde weliswaar uit 2004, maar gaf toen al de restwaarde van de afgeschreven roerende goederen. De onderhandse verkoopwaarde werd geschat op € 60.000 ex. BTW, terwijl de executiewaarde van inventaris en huurdersbelang € 36.000 beliep. Voor de post huurdersbelang is een minimale restwaarde van € 4.320 opgenomen, welke altijd nog een executiewaarde van € 2.592 vertegenwoordigt; ook in 2006 nog!!! Verder (...) een brief (...) d.d. 23 maart 2006 van Expertise- en Taxatiebureau Z, waaruit blijkt dat de bedrijfsuitrusting in goed onderhouden, degelijke en bedrijfsklare toestand verkeerde. (...) De bedrijfsuitrusting was in maart 2006 nog wel degelijk courant, en de cardio-apparatuur was voorzien van elektronica. De huidige fitness-apparatuur is juist niet met elektronica maar met mechanica uitgerust, omdat dit veel duurzamer en minder storingsgevoelig is. Het demonteren en afvoeren is slechts 1,5% van de verkoopwaarde en drukt daarom nauwelijks op de verkoopprijs.

(...) een vooraf getaxeerde inventaris met een executiewaarde van € 36.000 verkopen voor € 2.000 om vervolgens niet eens de openstaande belastingschulden van ruim € 5.000 te kunnen voldoen, getuigt van onbehoorlijk bestuur..."

Bij het verzoekschrift was gevoegd het ten behoeve van een financieringsaanvraag opgemaakte taxatierapport van 7 juni 2004 van Expertise- en Taxatierapport Z waarin de executiewaarde met betrekking tot de inventaris en het huurderbelang wordt gesteld op € 36.000. Ook was bijgevoegd de brief van laatstgenoemde van 23 maart 2006 waarin wordt verklaard: "Op 9 en 18 juni 2004 bezichtigden wij de (...) inventaris. (...) De ons getoonde bedrijfsuitrusting liet een goed onderhouden en degelijke indruk op ons achter. De bedrijfsuitrusting verkeerde in een bedrijfsklare toestand."

6. Op 19 juni 2009 werd de reactie van de staatssecretaris van Financiën op de klacht van verzoeker ontvangen. De staatssecretaris gaf aan geen aanleiding te zien om op de afwijzing van aansprakelijkheid terug te komen. Daarbij wees hij er op dat in dit stadium de

beoordeling van de vraag of sprake was van onrechtmatig handelen van de Belastingdienst is voorbehouden aan de civiele rechter. Wel merkte hij in reactie op de klacht en door de Nationale ombudsman gestelde vragen nog het volgende op.

"...1. Verzoeker stelt dat met het plakken van een biljet en het plaatsen van een advertentie op de dag van verkoping niet is voldaan aan de vereisten en de termijnen in de leidraad Invordering. Ik merk hierover op dat de Leidraad Invordering op dit punt geen specifieke eisen stelt ten opzichte van de wettelijke bepalingen. Conform het bepaalde in artikel 464 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv.) dient het aanplakken van de biljetten te geschieden na de betekening en tenminste vier dagen voor de verkoop, tenzij (kort gezegd) die termijn is verkort door de voorzieningenrechter van de rechtbank. Aan deze termijn is voldaan. Hoewel de biljetten niet meer aanwezig zijn, staat in de verklaring van de deurwaarder (...) dat de nieuwe verkoopdatum tijdig is vastgesteld en aangeplakt. De biljetten zijn aangeplakt op het bedrijfsadres van verzoeker (tevens het adres van verkoop) en het gemeentehuis. Bescheiden waaruit dit blijkt zijn niet aanwezig, omdat de biljetten na de executoriale verkoop worden weggegooid (...). Krachtens het bepaalde in artikel 466 Rv. wordt de verkoop bekend gemaakt in een dagblad van de plaats waar de verkoop plaatsvindt. De wet verbindt hier geen termijnen aan. Er is tijdig opdracht gegeven aan de krant om de advertentie op 15 maart 2006, de dag voor de verkoping, te plaatsen. (...). De krant heeft de advertentie op de dag van de verkoping geplaatst. Dit is niet overeenkomstig de opdracht. Het is echter niet zo dat hierdoor sprake is van schending van wettelijke termijnen.

2. In de verklaring van de deurwaarder staat vermeld dat de verkoop zeker heeft geduurd tot 13.00-13.30 uur. Voorts staat hierin vermeld dat door de deurwaarder aan verzoeker is meegedeeld dat geen executiewaarde vooraf te bepalen is. Dat concrete verkoopprijzen van € 500,- per stuk zouden zijn genoemd, lijkt mij overigens onwaarschijnlijk. Het taxatierapport van Expertise- en Taxatiebureau Z laat zien dat de geschatte marktwaarde van de fitnessapparaten globaal zo rond de € 500,- ligt. De executiewaarde wordt niet per apparaat aangegeven, maar die ligt ook volgens de totaalschatting van dit bureau beduidend lager. Dan is het niet realistisch om te veronderstellen dat bij de executieverkoop door de Belastingdienst een aantal jaar later verkoopprijzen van € 500,- per stuk worden gerealiseerd.

3. Verzoeker verwijst naar de brief van Expertise- en Taxatiebureau Z van 23 maart 2006. Verzoeker lijkt uit deze brief op te maken dat de bedrijfsuitrusting in 2006 in goed onderhouden, degelijke en bedrijfsklare toestand verkeerde. Voor de goede orde wijs ik erop dat gelet op de redactie van desbetreffende brief hierin uitsluitend iets wordt gezegd over de staat en mate van onderhoud van de bedrijfsuitrusting in 2004. Ter onderbouwing van zijn standpunt dat de inventaris een hogere waarde vertegenwoordigde dan de opbrengst van de executieverkoop heeft verzoeker met andere woorden alleen een taxatierapport ingediend dat op verzoek van verzoeker in het kader van een financieringsaanvraag is opgemaakt in 2004. Uit dat taxatierapport blijkt dat een aantal

aspecten niet zijn onderzocht, bijvoorbeeld de werking van de objecten. Voorts valt op dat de waardebeoordeling mede gebaseerd is op gegevens verkregen van de opdrachtgever. Onder meer deze omstandigheden maken dat het niet realistisch is om te veronderstellen dat de Expertise- en Taxatiebureau Z geschatte executiewaarde van de inventaris in 2004 ook in 2006 nog reëel was.

4. De openstaande schuld van VOF X bedroeg op 17 februari 2006 € 3.084,- inclusief kosten. Op 15 februari 2006 hebben de vennoten verzocht om ook de privébelastingsschulden te verrekenen met de opbrengst van de verkoop van de inventaris van de VOF. Het totaalbedrag van de privéschuld bedroeg € 2.883,-. Dat betekent dat het totaal aan belastingsschulden ten tijde van de verkoop (afgerond) een kleine € 6.000,- bedroeg. Het bedrijf was al beëindigd voordat de executieverkoop plaatsvond. De na de verkoping resterende belastingsschulden zijn inmiddels oninbaar geleden wegens gebrek aan verhaalsmogelijkheden. Verzoeker had kennelijk gezien het in 2004 opgemaakte taxatierapport een hogere verkoopopbrengst verwacht. Het is echter een feit van algemene bekendheid dat de opbrengst bij een executieverkoop in de regel beduidend lager uitvalt dan in het geval de goederen op de markt zouden worden verkocht. Voordat tot openbare verkoping wordt overgegaan heeft een belastingplichtige al meerdere mogelijkheden gehad om aan zijn fiscale verplichtingen te voldoen. Verzoeker heeft deze mogelijkheden voorbij laten gaan. Verzoeker voelt zich nu - achteraf gezien - benadeeld. Verzoeker had echter ook in overleg met de ontvanger, gelet op de door hem ingeschatte waarde van de goederen, eigenhandig goederen kunnen proberen te verkopen om op die manier de openstaande schulden te voldoen. Ook had hij rechtsmiddelen kunnen aanwenden tegen de beslaglegging. Dit alles heeft hij echter nagelaten.

(...)

In het onderhavige geval is sprake geweest van een executoriale verkoop door vier belastingdeurwaarders. In een dergelijk geval treedt altijd een deurwaarder op als rijksbieder. (...). De rijksbieder is verplicht een hoger bod te doen als de biedingen blijven steken op een te laag bedrag.

(...)

Uit de verklaring van de deurwaarder blijkt dat de verkoping heeft geduurd tot circa 13.00-13.30 uur. Er waren ongeveer 30 kijkers. De goederen zijn verkocht aan zo'n 13 personen (...). Toen bleek dat de advertentie niet op 15 maart 2006 in het dagblad was verschenen hebben de deurwaarders de bij hen bekende handelaren/opkopers telefonisch benaderd. Verzoeker had zelf ook al bekenden benaderd.

(...)

Uit de verklaring van de deurwaarder blijkt duidelijk dat met verzoeker niet is gesproken over een verwachte opbrengst. De deurwaarder heeft ten tijde van beslaglegging op 27 januari 2006 wel een schatting gemaakt. Dit om te beoordelen of de goederen voldoende waarde vertegenwoordigen gelet op de openstaande belastingschulden. Deze schatting is dan ook uitsluitend van belang voor de klantbehandeling. Verzoeker was niet van de taxatie op de hoogte en kan hieraan dan ook geen verwachtingen hebben ontleend. De toendertijd door de deurwaarder geschatte executiewaarde is € 10.000,- (...). De deurwaarder heeft mondeling verklaard dat dit bedrag mede is bepaald aan de hand van het rapport van Executie en Taxatiebedrijf Z (van de door dat bureau geschatte waarde is circa 1/3 deel genomen) en door het feit dat de spullen er goed uitzagen. Door de deurwaarder is aangegeven dat geen ervaring bestond met de verkoop van fitnessapparatuur hetgeen de waardebepaling bemoeilijkte. Volgens de deurwaarder is hem later duidelijk geworden dat de fitnessapparatuur verouderd was.

(...)

Door de deurwaarder is verklaard dat hij niet met verzoeker over de executiewaarde heeft besproken. (...). Verzoeker is de mening toegedaan dat de gerealiseerde verkoopopbrengst in geen enkele verhouding staat tot de werkelijke waarde van de fitnessapparatuur. Hij onderbouwt dit enkel met een rapport uit 2004 dat met de nodige voorbehouden is opgemaakt ten behoeve van een financiering. Ik verwijs u naar mijn opmerkingen (hierover onder 3 en 4; N.o.)..."

Bij zijn reactie was onder meer gevoegd de in de reactie genoemde verklaring van de deurwaarder en een overzicht van de verkochte zaken.

7. Op 31 augustus 2009 gaf verzoeker commentaar op de reactie van de staatssecretaris van 19 juni 2009. Volgens hem verklaarde Expertise- en Taxatiebureau Z als expert op het gebied van faillissementsverkoppen en veilingen dat een bedrijfsinventaris als de onderhavige ook nu nog in 2009 10 tot 15% van de aanschafwaarde opbrengt en niet 0,1% als door de Belastingdienst gerealiseerd. Tevens stelde verzoeker dat de werking van de objecten wel degelijk was onderzocht. Daarnaast wordt volgens verzoeker miskend dat de bedrijfsinventaris ten tijde van de beslaglegging was verpand zodat geen mogelijkheid bestond om de goederen zelf te verkopen. Ook benadrukte verzoeker dat tijdens het kavelen realistische verkoopprijzen met de betrokken medewerkers van de Belastingdienst zijn besproken.

8. De heer B. van Expertise- en Taxatiebureau Z verklaarde op 24 november 2009 tegenover de Nationale ombudsman dat volgens hem de opbrengst van de openbare verkoop te laag is geweest. Fitnesstoestellen gaan vrij lang mee en vertegenwoordigen een behoorlijke restwaarde. Geen topprijzen, maar als netjes onderhouden dan altijd prijs waard. Handelaren verkopen daarna weer per stuk, gaat ook veel in export. Als je ziet dat nieuwprijzen sterk stijgen, stijgen prijzen van gebruikte waar ook. Zo ook bij

fitnessapparatuur. 2004 was een andere tijd dan 2009. Nu houdt iedereen de hand op de knip. Hij schat dat de opbrengst € 13.500 had kunnen zijn en dat deze schatting nog aan de lage kant is. Naar zijn mening is de verkoop gedaan door iemand die geen goede contacten had of geen interesse/verstand van zaken.

9. In reactie op aanvullende vragen van de Nationale ombudsman en het commentaar van verzoeker van 31 augustus 2009 liet de staatssecretaris op 5 maart 2010 nog het volgende weten:

"...De advertentie is door het dagblad (een ochtendkrant) geplaatst op de dag van de verkoop in plaats van op de dag voorafgaande aan de dag van de verkoop. Mogelijke geïnteresseerde partijen hebben enigszins laat, maar wel vóór de verkoop kennis kunnen nemen van de verkoop. Naar mijn mening is al het mogelijke gedaan om zoveel mogelijk potentiële kopers bij de verkoop aanwezig te laten zijn.

Bovendien heeft klager zelf ook een aantal mogelijk geïnteresseerde partijen voor de verkoop benaderd (zie verklaring van de belastingdeurwaarder). Achteraf, bijna 4 jaar na de verkoop, is niet meer vast te stellen of er betere partijen aanwezig zouden zijn geweest als de advertentie, conform de opdracht, op de dag voorafgaand aan de verkoop zou zijn geplaatst.

(...)

In het algemeen wordt er door de rijksbieder een hoger bod uitgebracht of worden door hem zaken aangekocht als evident is dat de biedingen door de potentiële kopers bewust te laag worden gedaan. Tijdens de onderhavige verkoop is de aanwezige deurwaarders niet gebleken dat er sprake was van bewust te lage biedingen. Zou daar namelijk wel sprake van zijn geweest, dan had de rijksbieder ongetwijfeld een hoger bod uitgebracht of zaken aangekocht.

(...)

(op het punt van het ontbreken van specifieke ervaring met de verkoop van fitnessapparatuur werd het volgende opgemerkt; N.o.)

In het algemeen wordt er slechts in zeer uitzonderlijke gevallen een beroep gedaan op een externe deskundige bij de waardebeoordeling van de te verkopen zaken. Indien in veel gevallen een beroep moet worden gedaan op een externe deskundige, ontstaat er een voor de praktijk onwerkbaar situatie, gezien de daarmee gemoeide tijd en kosten en het aantal beslagleggingen dat jaarlijks plaatsvindt.

Er is in dit geval ook geen beroep gedaan op de inspecteur der Domeinen, omdat niet bekend was en is of deze voldoende expertise heeft om de waarde te bepalen van fitnessapparatuur.

De schatting van de executiewaarde door de deurwaarder is bovendien met name van belang voor de ontvanger om te kunnen beoordelen hoe de verdere invordering na de beslaglegging het beste kan plaatsvinden (doorzetten van de openbare verkoop, accepteren van een eventueel onderhands bod of het alsnog aangaan van een betalingsregeling met de belastingschuldige).

(...)

Een openbare verkoop wordt in het algemeen slechts afgelast als de ontvanger daartoe besluit omdat de belastingschulden alsnog zijn voldaan, de ontvanger een onderhands bod heeft geaccepteerd of een regeling met de belastingschuldige heeft getroffen. In het onderhavige geval was hiervan geen sprake.

Een openbare verkoop wordt tussentijds beëindigd, indien de op dat moment gerealiseerde verkoopopbrengst voldoende is om de openstaande belastingschulden inclusief kosten en invorderingsrente te kunnen voldoen.

(...) geeft klager aan dat Expertise- en Taxatiebureau Z ook in 2009 nog van mening was dat de inventaris van VOF X 10-15% van de aanschafwaarde op zou brengen. (...) Verzoeker merkt (...) op dat de werking van alle objecten bij de taxatie door Expertise- en Taxatiebureau Z wel degelijk is onderzocht. Ik wijs er echter op dat in het taxatierapport van dit bureau van 21 juni 2004 (reeds in uw bezit) (...) is opgemerkt dat de objecten niet op werking zijn getest.

Ik blijf dan ook van mening dat de in het taxatierapport van 2004 aangegeven executiewaarde ten tijde van de verkoop in 2006 niet meer representatief is.

(...)

Wellicht ten overvloede wil ik nog opmerken dat de na de verkoop resterende belastingschulden oninbaar zijn geleden en nooit zijn verrekend met eventuele aan klager toekomende belastingrestituties. Indien de verkoopopbrengst hoger zou zijn geweest dan de gerealiseerde opbrengst, zou het oninbaar te lijden bedrag lager zijn geweest, waardoor het per saldo door de Belastingdienst geleden schadebedrag lager zou zijn geweest. Indien de opbrengst hoger zou zijn geweest dan de openstaande belastingschulden, zou de meeropbrengst bovendien ten goede zijn gekomen van de financiers, vanwege het door klager genoemde pandrecht. Klager heeft derhalve door de in zijn ogen lage verkoopopbrengst naar mijn mening geen schade geleden...

10. Verzoeker verklaarde op 16 maart 2010 dat anders dan de Belastingdienst stelt wel degelijk oudere schulden zijn verrekend. Zijn schade zit ook in resterende schulden aan derden zoals de verhuurder die conservatoir beslag heeft gelegd op verzoekers woning voor een vordering ter grootte van € 77.301,99. Daarnaast is sprake van emotionele schade.

Verzoeker benadrukte zijn moeilijke situatie in 2006. Hij stond letterlijk met zijn gezin op straat en had zijn bedrijf verloren. Geen vooruitzichten en een hoop schulden. In de afgelopen drie jaren heeft hij met zijn gezin met keihard werken hun leven weer opgebouwd. Door het afspreken en nakomen van betalingsregelingen met schuldeisers is tot nu toe een faillissement of schuldsanering voorkomen. De gevolgen van de handelwijze van de Belastingdienst ervaart hij als wrang. Thans wordt hij weer geconfronteerd met conservatoir beslag op zijn nieuwe woning door een schuldeiser. Hij doet een beroep op medemenselijkheid bij het Ministerie van Financiën en een gevoel voor rechtvaardigheid. Het kan volgens hem niet zo zijn dat de waarde van de inventaris in negen jaar zakt van fl. 300.000 naar € 2000.

11. Daarnaast gevraagd liet het Ministerie van Financiën in reactie op de stelling van verzoeker dat wel degelijk oude schulden zijn verrekend het volgende weten. De door verzoeker bedoelde "Mededeling Verrekening of terugbetaling" betreft de verrekening van een negatieve aanslag IB 2007 met een definitieve aanslag IB 2003, die is vastgesteld op 23 maart 2006. Die definitieve vaststelling dateert dus van net na de executoriale verkoop en maakt geen deel uit van de belastingschulden waarvoor de executoriale verkoop heeft plaatsgevonden. Met betrekking tot aanslagen waarvoor de verkoop heeft plaatsgevonden is niet verrekend.

II. Beoordeling

12. De Belastingdienst/Zuidwest heeft op 16 maart 2006 de bedrijfsinventaris van VOF X executoriaal verkocht. Beslag was gelegd voor een belastingschuld van VOF X ten bedrage van € 3.084 en daarenboven had verzoeker, vennoot van VOF X, gevraagd om ook zijn privéschulden van € 2.883,00 te verrekenen met de verkoopopbrengst. De opbrengst van de verkoop was € 2.038,50. Volgens verzoeker heeft de manier waarop de Belastingdienst de executoriale verkoop heeft laten plaatsvinden geleid tot schade voor hem. Hij vindt het niet juist dat de Belastingdienst aansprakelijkheid voor de schade heeft afgewezen.

13. Allereerst wordt opgemerkt dat de staatssecretaris van Financiën terecht er op wijst dat de beoordeling of in juridische zin sprake is van onrechtmatig handelen aan de civiele rechter is voorbehouden. De beoordeling van de Nationale ombudsman zal zich richten op de vraag of de Belastingdienst bij de executoriale verkoop behoorlijk heeft gehandeld. Beoordeeld zal worden of de Belastingdienst verzoeker op enigerlei wijze tegemoet had moeten komen.

14. De kritiek van verzoeker komt er in essentie op neer dat de opbrengst van de verkoop van de bedrijfsinventaris van VOF X veel te laag is geweest. Dit schrijft verzoeker toe aan onvoldoende deskundigheid van de betrokken deurwaarder(s) over de waarde van de te verkopen goederen. In dit verband wijst hij op een voor het moment van de verkoop door hem aan de Belastingdienst verstrekt taxatierapport uit juni 2004 van de bedrijfsinventaris

waaruit beduidend hogere executiewaarden blijken van verkochte goederen dan gerealiseerd. Ook wijst hij op een bespreking die hij kort voor het moment van verkoop had met betrokken medewerkers van de Belastingdienst waarbij verkoopprijzen aan de orde zijn geweest. Dit laatste ook in relatie tot de korte duur van de verkoop. Verder heeft volgens verzoeker een rol gespeeld dat pas op de dag van de verkoop een advertentie werd geplaatst in de krant. In verzoekers beleving was de executieverkoop gezien de hoogte van de belastingschuld bovendien disproportioneel.

15. Volgens de staatssecretaris is door de Belastingdienst aan verzoeker meegedeeld dat geen executiewaarde vooraf te bepalen was en is niet gesproken over een verwachte opbrengst. Wel was ten tijde van de beslaglegging door de deurwaarder voor intern gebruik een schatting gemaakt om te beoordelen of de goederen voldoende waarde hadden gelet op de openstaande schulden. Die schatting kwam uit op € 10.000. Aangegeven werd dat bij die schatting het overgelegde taxatierapport een rol had gespeeld en erkend werd dat geen ervaring bestond met de verkoop van fitnessapparatuur hetgeen de waardebeoordeling bemoeilijkte. Pas later bleek de deurwaarder dat het fitnessapparatuur verouderd was. Meer in algemene zin wees de staatssecretaris er op dat het een feit van algemene bekendheid is dat in de regel de opbrengst bij executieverkoop beduidend lager is dan bij verkoop op de markt. De staatssecretaris merkte op dat het door verzoeker overgelegde taxatierapport dateert uit 2004 en dat het niet realistisch is om te veronderstellen dat de destijds geschatte executiewaarde van de inventaris in 2004 ook in 2006 nog reëel was. Voorts voerde de staatssecretaris aan dat tijdig opdracht is gegeven aan de krant om de advertentie op de dag voorafgaande aan de verkoop te plaatsen. De krant heeft niet overeenkomstig de opdracht gehandeld waardoor de advertentie pas op de dag van de verkoop werd geplaatst. Toen daarvan bleek, hebben de deurwaarders de bij hen bekende handelaren/opkopers telefonisch benaderd. Ten slotte merkte de staatssecretaris op dat de na verkoping resterende belastingschulden oninbaar zijn geleden wegens gebrek aan verhaalsmogelijkheden. Dat laatste betekende dat een hogere verkoopwaarde zou zijn afgeboekt op de resterende belastingschuld zodat in zoverre geen sprake was van schade.

16. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat overheidsinstanties de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dat brengt in een geval als het onderhavige mee dat de Belastingdienst er zorg voor draagt dat bij een executoriale verkoop voldoende waarborg bestaat dat een optimale verkoopopbrengst wordt gegenereerd.

17. De Nationale ombudsman constateert dat de Belastingdienst voor de verkoop de opbrengst van de te verkopen bedrijfsinventaris heeft geschat op € 10.000 waarbij ook het door verzoeker overgelegde taxatierapport van juni 2004 een rol heeft gespeeld. Daartegenover steekt de feitelijk gerealiseerde verkoopwaarde van € 2.038,50 (te) schril af. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman geven de feiten een beeld van een Belastingdienst die ten tijde van de verkoop onvoldoende zicht heeft op de vraag of met de

gerealiseerde verkoopprijzen voldoende recht wordt gedaan aan de werkelijke waarde van de verkochte goederen. Van belang daarvoor is met name de erkenning door de Belastingdienst/de staatssecretaris dat geen ervaring bestond met de verkoop van fitnessapparatuur hetgeen de waardebepaling bemoeilijkte. Weliswaar is de mededeling van de staatssecretaris dat slechts in uitzonderlijke gevallen een beroep wordt gedaan op een externe deskundige bij de waardebepaling te begrijpen. Echter, op geen enkele wijze blijkt dat de Belastingdienst een inspanning heeft verricht om voldoende beslagen ten ijs te komen op dit punt. Tegen de achtergrond dat het door verzoeker overgelegde taxatierapport aanvankelijk is betrokken in de gemaakte taxatie bevreemdt het dat ook in zoverre dat dit rapport achteraf bij een achterblijvende opbrengst wel heel nadrukkelijk buiten spel wordt gezet. Ook kan de Nationale ombudsman zich niet onttrekken aan de gedachte dat de late plaatsing van een advertentie in de krant een negatieve invloed heeft gehad op de aanwezigheid van deskundige/geïnteresseerde bidders en daarmee wellicht ook op de gerealiseerde verkoopprijs. In zoverre is de Nationale ombudsman van mening dat de Belastingdienst is tekortgeschoten.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

18. Vaststaat dat de Belastingdienst voor de verkoop de opbrengst van de te verkopen bedrijfsinventaris heeft geschat op € 10.000. De Belastingdienst is er niet in geslaagd om een sluitende verklaring te geven voor het grote verschil in de uiteindelijke verkoopopbrengst en de vooraf gemaakte inschatting daarvan. Integendeel, er is volop aanleiding voor de veronderstelling dat geen optimale opbrengst is gegenereerd. Gelet hierop is het aan de Belastingdienst om na te gaan in hoeverre zijn handelwijze voor verzoeker tot nadeel heeft geleid en bij constatering daarvan op een ruimhartige wijze daaraan tegemoet te komen. De Nationale ombudsman kan zich voorstellen dat de Belastingdienst daarbij meeneemt dat een deel van de belastingschulden waarvoor de executoriale verkoop plaatsvond oninbaar is geleden. Wel wordt opgemerkt dat het begrijpelijkerwijs voor verzoeker erg wrang is dat na een executoriale verkoop zoals die in dit geval is verlopen een oude inkomstenbelastingsschuld over 2003 is verrekend met een bedrag dat hij zou kunnen ontvangen op een zogenaamde negatieve aanslag over een later jaar, te weten 2007. Dat formeel op die verrekening niets valt aan te merken nu de executoriale verkoop niet zag op die inkomstenbelastingsschuld doet aan dat gevoel niet af. Een en ander geeft aanleiding aan dit rapport een aanbeveling te verbinden.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de staatssecretaris van Financiën is gegrond wegens schending van het redelijkheidsvereiste.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman beveelt de Minister van Financiën aan te bevorderen dat de Belastingdienst nagaat in hoeverre zijn handelwijze voor verzoeker tot nadeel heeft geleid en bij constatering daarvan verzoeker ruimhartig tegemoet te komen.

Bij brief van 1 oktober 2010 deelde de minister van Financiën de Nationale ombudsman mee de aanbeveling op te volgen. Hoewel de minister van mening is dat deze zaak hem niet noodzaakte om tot vergoeding van enig nadeel van verzoeker over te gaan, was hij van oordeel dat, gelet op het feit dat de diverse door de Nationale ombudsman aangestipte stappen c.q. fasen die deel uitmaken van wat doorgaans als "executoriale verkoop" wordt aangeduid, niet alle voldoende adequaat, nauwkeurig c.q. professioneel zijn gezet, althans niet zó zorgvuldig zijn gezet als hij zich idealiter voorstelt. Om die reden was de minister van mening dat voor enige wijze van tegemoetkoming van verzoeker aanleiding bestaat.

Onderzoek

Op 17 september 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer N. te Rotterdam, met een klacht over een gedraging van de staatssecretaris van Financiën.

Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de staatssecretaris van Financiën verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de staatssecretaris en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd de staatssecretaris een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reacties van betrokkenen gaven aanleiding het verslag aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

- het verzoekschrift met bijlagen
- de reactie van 19 juni 2009 van de staatssecretaris van Financiën
- het commentaar van 31 augustus 2009 van verzoeker

- de verklaring van 24 november 2009 van de heer B. van Expertise- en Taxatiebureau Z
- de nadere reactie van de staatssecretaris van 5 maart 2010
- het commentaar van verzoeker van 16 maart 2010
- de reacties van betrokkenen op het VVB

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond